

Priloga:

GRADIVO »VEŠ – NE VEŠ« ZA MLADINCE

Velja za kategorijo: MLADINCI

1. Kdo je prostovoljni gasilec?

Je vsak član prostovoljnega gasilskega društva.

2. Kdo je operativni gasilec?

Je član gasilskega društva, ki izpolnjuje z zakonom določene pogoje in je strokovno usposobljen in ima opravljen izpit za gasilca, zdravstveno in psihofizično sposoben, ni bil pravnomočno obsojen, je star od 18–63 let (moški) in 18–55 let (ženske).

3. Kaj podpiše prostovoljni gasilec ob vstopu v gasilsko enoto?

Izjavo.

4. Kako članom preneha članstvo v PGD?

Z izstopom, izključitvijo, črtanjem ali smrtjo.

5. Kaj sestavlja gasilski znak?

Gasilska čelada, za čelado prekrižani levo bakla in desno gasilska sekirica.

6. Katera organizacija je najvišja oblika organiziranosti prostovoljnega gasilstva?

Gasilska zveza Slovenije.

7. Kateri je temeljni akt PGD in ureja njegovo delovanje?

Statut PGD.

8. Kaj je statut društva?

Listina, ki določa: ime in sedež društva, namen in naloge, način včlanjevanja in prenehanja članstva, organe društva, sestavo organov, način volitve organov, pravice in dolžnosti, zastopanje društva, financiranje, način prenehanja, način zagotavljanja javnosti del.

9. Kdo je odgovorna oseba za požarno varnost v lokalni skupnosti?

Župan.

10. Zakaj je dobro večje število gasilskih društev, še posebej izven mest?

Ker se skrajša čas za prihod do požara pri razloženih (raztresenih) vaseh.

11. Kaj ureja Zakon o gasilstvu?

Nalogo, organizacijo in status gasilstva.

12. Kdo vodi intervencijo?

Vodja intervencije.

13. Od česa je odvisna gorljivost ?

Od hitrosti spajanja snovi s kisikom.

14. Kako razvrščamo snovi glede na stopnjo gorljivosti?

Negorljive, gorljive in težko gorljive snovi.

15. Od česa je odvisna nevarnost strupenih plinov v dimu?

Od kemične sestave snovi, ki gori.

16. Kako hranimo lahko vnetljive tekočine v gospodinjstvu?

Hranimo jih v ustreznih posodah ali rezervoarjih v namensko grajenih prostorih.

17. Kakšna naj bo embalaža lahko vnetljivih tekočin, ki jih hranimo v gospodinjstvu?

Embalaža mora biti namenska in dobro označena, da lahko vsak trenutek ugotovimo pravo vsebino.

18. Kako gorijo snovi v trdnem agregatnem stanju?

Snovi gorijo s plamenom ali žarom.

19. Opiši pravilni vrstni red prižiganja plinskega gorilnika.

Odpremo ventil na jeklenki, prižgemo plin pri ustju gorilnika in odpremo ventil na gorilniku.

20. Kako ravnamo ob začetku požara v objektu?

Ostanemo čim bolj prisebni, takoj obvestimo ostale družinske člane, sosede, sodelavce, obvestimo center za obveščanje na telefonsko številko 112, ukrepamo hitro in varno, najprej rešujemo ljudi in živali.

21. Kako preprečimo dimniški požar?

S pravilno izgradnjo dimnika in rednim čiščenjem dimnika.

22. Kako morajo biti urejena podstrešja, da ne pride do požara?

Podstrešni prostor mora biti prazen in čist, strešne in druge lesene konstrukcije naj bodo zaščitno premazane; nesnaga, pajčevine in prah se hitro vnamejo, zato na podstrešje ne zahajamo z odprtim ognjem; električna napeljava mora biti zaščitena pred poškodbami.

23. Zakaj se požari v kleti razlikujejo od drugih požarov?

Zaradi večjega zadrževanja vročine, strupenih plinov in dima.

24. Kako morajo biti urejeni hodniki in stopnišča v večjih stavbah?

Ne smejo biti založeni z raznimi predmeti, stenski hidranti morajo biti označeni, v omaricah mora biti ustrezna oprema za njihovo uporabo, na vidnih mestih morajo biti obešeni požarni redi in gasilniki.

25. Katere vrste požarov v naravi glede na kraj razvijanja požara poznamo?

Podtalne požare, talne požare, požari drevesnih krošenj, kombinirane požare, požare posameznih dreves.

26. Katera je osnovno pravilo taktike pri gašenju požarov?

Vsak požar moramo gasiti tako, da ga najprej lokaliziramo (omejimo) oziroma zaustavimo in nato pogasimo.

27. Na kaj je potrebno še posebno paziti pri iskanju pogrešanih oseb v gorečem prostoru?

Pri iskanju je treba biti natančen, saj se ljudje v stiski lahko zatečejo tudi v skrite dele prostorov.

28. Naštej nekaj primerov samopomoči ob začetku požara!

Za zaščito dihal lahko uporabimo mokro krpo, za izhod iz gorečega prostora uporabimo zasilne izhode, skozi goreč prostor se lahko umaknemo pokriti z mokrim, navlaženim pregrinjalom.

29. Navedi primer, ko pogasimo požar z ohlajanjem!

Gašenje katerekoli trdne snovi z vodo.

30. Navedi primer, kako pogasimo požar z dušenjem!

S primernim gasilnim sredstvom prekrijemo gorljivo površino.

31. Navedi primer gašenja požara z odstranjevanjem gorljive snovi!

Kadarkoli odstranimo gorljivo snov z območja požara: na primer zaprtje ventila dotoka gorljive snovi.

32. Katere nevarnosti prežijo na gasilce pri gašenju požarov v naravi?

Piki strupenih kač, neeksplozivna ubojna telesa, pokanje storžev, pokanje kamenja, udar električne strele ob nevihtah, podiranje dreves, zastrupitev z dimom ...

33. Katere so metode gašenja z gasilnimi sredstvi?

Odstranitev kisika – dušenje, odstranitev toplote – ohlajanje, motnja kemijskih reakcij gorenja.

34. Kakšen gasilni učinek ima voda?

Voda ima predvsem hladilni učinek, v obliki pare pa tudi dušilni.

35. Kakšno nalogo opravi pri gašenju pena?

Kisiku prepreči dostop do goreče površine – ima pretežno dušilni učinek.

36. Kako deluje ogljikov dioksid kot gasilno sredstvo?

Deluje dušilno, saj izpodrine kisik.

37. S katerim gasilnim sredstvom uspešno gasimo požare na električnih napravah?

S prahom in ogljikovim dioksidom.

38. S katerim gasilnim sredstvom uspešno gasimo požare razreda »A«?

Z vodo, prahom in peno.

39. S katerim gasilnim sredstvom uspešno gasimo požare razreda »B«?

S prahom, peno in ogljikovim dioksidom.

40. S katerim gasilnim sredstvom uspešno gasimo požare razreda »C«?

S prahom, ogljikovim dioksidom.

41. Kdo lahko servisira gasilnike?

Posamezniki in podjetja, ki izpolnjujejo pogoje, predpisane s pravilnikom.

42. Kako delimo gasilne spojke glede na njihov namen in za kaj jih uporabljamo?

Poznamo sesalne, tlačne, toge, slepe, prehodne spojke. Uporabljamo jih za medsebojno spajanje sesalnih in tlačnih cevi ter raznih naprav.

43. Kaj je ročnik?

Je naprava, s pomočjo katere oblikujemo hitrost in obliko gasilnega curka vode, ki jo usmerimo na požar.

44. Kako delimo ročnike glede na način oblikovanja curka vode?

Navadni, univerzalni, posebni ali kombinirani.

45. Katere so osnovne oblike vodnih curkov?

Polni curek, razpršeni curek ali vodna megla in kombinirani.

46. Kaj je hidrant?

Je naprava za odvzem vode iz vodovodnega omrežja.

47. Katere tehnične izvedbe hidrantov poznamo?

Podzemni, nadzemni, zidni.

48. Kako je zaznamovana lega hidranta?

S hidrantsnimi tablicami.

49. Kako delimo gasilnike glede na njihove različne lastnosti?

Glede na težo, vrsto polnjenja gasilnega sredstva, način delovanja.

50. Kako delimo gasilnike glede na gasilno sredstvo, s katerim so polnjeni?

Gasilnike polnjene z vodo, gasilnike polnjene s peno, gasilnike polnjene z gasilnim prahom, gasilnike polnjene z ogljikovim dioksidom.

51. Kaj ti pove oznaka S-9 na gasilniku?

To je gasilnik na prah, ki vsebuje 9 kg prahu.

52. Za kaj uporabljamo gasilske vodne črpalke?

Uporabljamo jih za dovajanje vode na večje razdalje in zato, da na požarišču dosežemo zaželeno količino vode in ustrezen tlak.

53. Katere vrste vodnih črpalk poznamo?

Stabilne vodne črpalke ter prenosne in prevozne vodne črpalke.

54. Katere cevi poznamo glede na premer?

D – 25 mm, C – 52 mm, B – 75 mm, A – 110 mm

55. Za kaj uporabljamo sesalne cevi?

Uporabljamo jih za sesanje oziroma črpanje vode iz vodnih zajetij, rek in jezer s pomočjo vodnih črpalk.

56. Za kaj se uporabljajo tlačne cevi?

Tlačne cevi so namenjene pretoku vode, ki je pod tlakom, speljane so od vodne črpalke do ročnika.

57. Za kaj se uporablja sesalni koš?

Sesalni koš preprečuje dostop trdim delcem v črpalko med črpanjem vode iz vodnih zajetij.

58. Katere so posebne naprave za gašenje?

Vedrovka, izpihovalnik zraka, nahrbtna brentača.

59. Katere vrste ročnih gasilskih lestev poznamo in čemu služijo?

Prislanjalne, kljukaste, zložljive in stikalne, raztegljive, mornariške lestve.

Ročne gasilske lestve služijo za lažji dostop v višje objekte ter gašenje in reševanje ljudi, ko to razmere dopuščajo.

60. Čemu služijo avtocisterne?

Avtocisterne služijo za dovoz vode na požarišče oziroma za razvoz pitne vode.

61. Čemu služijo avtolestve?

Avtolestve služijo za dostop gasilcev v višja nadstropja in za reševanje ljudi iz višjih nadstropij.

62. Katera vozila opredeljujemo kot gasilska vozila?

Vsako vozilo, ki se uporablja za gašenje ali reševanje.

63. Kaj pomeni oznaka vozila GVC 16/15?

Gasilsko vozilo s cisterno s 1500 litri vode in pretokom 1600 litrov/minuto.

64. Kaj pomeni oznaka vozila GVM?

Gasilsko vozilo za prevoz moštva.

65. Kakšna mora biti gasilska zaščitna obleka?

Standardizirana in tipizirana.

66. Kako delimo osebna zaščitna sredstva in opremo glede na namen in način zaščite?

Na sredstva za zaščito glave in obraza, sredstva za zaščito dihalnih organov, sredstva za zaščito rok in nog, sredstva za zaščito telesa ter na drugo osebno zaščitno in varovalno opremo.

67. Kaj sestavlja osebno zaščitno opremo gasilca?

Gasilska zaščitna obleka, podkapa, podobleka, gasilska zaščitna čelada, gasilski zaščitni škornji, gasilske zaščitne rokavice.

68. Kaj sestavlja skupno zaščitno opremo?

Zaščitna obleka pred visoko temperaturo, pred kemičnimi snovmi, pred radioaktivnimi snovmi; zaščitna obleka za reševanje iz vode in na vodi, protivrezne hlače, zaščitni predpasnik in zaščitne rokavice pred kemičnimi snovmi, gasilski zaščitni pas, hlačni ščitnik za zaščito nog in reševalna vrv.

69. Naštej sredstva za zaščito glave in obraza!

Zaščitna čelada, zaščitna kapa ali ruta, obrazni ščitniki, zaščitna očala, zaščita za sluh.

70. Naštej sredstva za zaščito rok in nog!

Zaščitne rokavice, zaščitni čevlji, drugi pripomočki za zaščito komolcev, kolen, ramen in dlani.

71. Sredstva za zaščito dihal delimo v dve skupini in sicer?

Tista, ki delujejo odvisno od zunanjega zraka iz okolja in tiste, ki delujejo neodvisno od zunanjega zraka.

72. Zakaj je pomembno, da gasilec pozna nevarnosti nevarnih snovi?

Zato, da zna uporabiti pravo osebno zaščitno opremo, da zaščiti sebe; da ve, kako daleč od kraja nesreče mora evakuirati ljudi, da jih zaščiti pred škodljivimi vplivi nevarnih snovi in kakšno prvo pomoč mora nuditi ponesrečencem.

73. Naštej, kaj vse mora imeti na sebi gasilec za vstop v prostor, v katerem gori.

Zaščitno čelado, podkapo, zaščitno obleko, zaščitne rokavice, zaščitne škornje, izolirni dihalni aparat, cev z vodo, radijsko postajo, svetilko.

74. S čim opozarjajo gasilci, da se nahajajo na delu ceste?

S tripanom, prometnimi stožci, opozorilnim trakom, usmerjevalnimi tablam.

75. S katerim namenom se organizirajo gasilska tekmovanja?

Za preverjanje in pridobitev strokovne in fizične sposobnosti gasilcev, za preverjanje psihofizične in strokovne usposobljenosti operativnih gasilcev.

76. Kako razvrščamo požare glede na kraj gorenja?

- Notranji požari (stanovanja, tovarne – zaprti so za zidovi in se širijo iz prostora v prostor po stopniščih, skozi vrata in strope),
- Zunanji požari (zunaj zgradb, vključeni so tudi požari vnetljivih snovi v prometu),
- Kombinirani požari (gori zunaj in znotraj objektov),
- Požari v naravnem okolju (gozdovi, travniki).

77. Kaj je AED?

Avtomatski eksterni defibrilator (AED) je prenosna elektronska naprava, ki je sposobna zaznati zastoj srca pri človeku. S pomočjo električnega sunka pa lahko srce ponovno požene in s tem reši življenje. Sestavljen je iz ohišja z baterijo, iz katerega izhajata dve nalepki – elektrodi. Odvisno od modela lahko na ohišju najdemo največ 2 gumba (za vklop in proženje električnega sunka), zvočnik (preko katerega nam aparat daje glasovna navodila v slovenskem jeziku) ter pri nekaterih ekran, kjer se navodila tudi izpišejo. Uporaba je varna in enostavna, uporablja ga lahko prav vsak.